

Załącznik do Uchwały
Nr VII /45 /2003
Rady Gminy Rzaśnik
z dnia 27 maja 2003r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RZAŚNIK**

PAK SP. Z O.O.

PRACOWNIE ARCHITEKTURY I KRAJOBRAZU „PAK” SP. Z O.O., ul. KILIŃSKIEGO 44, 07-410 OSTROŁĘKA, NIP 758-000-14-44

Luty 2003 roku

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE WSTĘPNE	3
A. Podstawowe dane i informacje o gminie	3
B. Podstawa opracowania	4
C. Cele opracowania studium	5
II. DIAGNOZA SYTUACJI GMINY	6
A. Uwarunkowania wewnętrzne	6
1. Ogólna charakterystyka gminy.....	6
2. Rolnictwo.....	6
3. Leśnictwo.....	7
B. Uwarunkowania zewnętrzne	7
1. Położenie i pozycja gminy w województwie Mazowieckim.....	7
2. Uwarunkowania fizjograficzne.....	8
3. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu regionalnym.....	8
4. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu krajowym.....	9
C. Środowisko przyrodnicze	10
1. Położenie i rzeźba terenu.....	10
2. Surowce naturalne.....	11
3. Warunki wodne.....	11
4. Zagadnienia ekologiczne.....	11
D. Środowisko kulturowe	12
1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.....	12
2. Obiekty zabytkowe objęte opieką konserwatorską.....	12
3. Stanowiska archeologiczne.....	16
4. Zagrożenia środowiska kulturowego.....	20
Mapa nr „1” - uwarunkowania zewnętrzne	21
Mapa nr „2” - środowisko kulturowe	22
III. BARIERY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWE GMINY	23
A. Demografia i ludność	23
B. Infrastruktura społeczna	26

C. Infrastruktura techniczna.....	26
1. Komunikacja.....	26
2. Gospodarka wodno - ściekowa.....	27
3. Gospodarka odpadami.....	28
4. Ciepłownictwo, gazownictwo.....	28
5. Elektroenergetyka.....	28
D. Rolnictwo.....	29
Mapa nr „3” - demografia.....	30
Mapa nr „4” - infrastruktura techniczna.....	31
IV. KIERUNKI ROZWOJU GMINY.....	32
A. Bariery i preferencje rozwoju.....	32
B. Kierunki zagospodarowania przestrzennego.....	32
1. Obszary wyznaczone do prawnej ochrony.....	33
2. Strefy aktywności inwestycyjnej.....	33
3. Strefy przyśpieszonego rozwoju.....	34
4. Strefa ekologiczno- rekreacyjna.....	34
C. Główne cele polityki przestrzennej gminy.....	35
V. WNIOSKI DOTYCZĄCE OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH.....	35
PLANSZA PODSTAWOWA - „KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO” ...	.. 37

I. INFORMACJE WSTĘPNE.

Niniejsze „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zatory” zostało opracowane przez Pracownię Architektury i Krajobrazu „PAK” sp. z o.o, w Ostrołęce pod kierownictwem mgr inż. arch. Wojciecha ZAWARTKO, uprawnienia planistyczne 1003/89, członek Okręgowej Izby Urbanistów w Warszawie,

w składzie:

<i>mgr inż. arch. Wojciech Zawariko</i>	- główny projektant,
<i>mgr inż. arch. Maciej Ołdak</i>	- asystent,
<i>mgr inż. arch. zieleni Justyna Dąbrowska</i>	- przyroda i ochrona środowiska,
<i>Agnieszka Samek Zawartko</i>	- dziedzictwo kulturowe, opracowanie graficzne
<i>Paweł Samek Zawartko</i>	- infrastruktura techniczna i społeczna;
<i>inż. Jolanta Jagielska</i>	- komunikacja.

A. Podstawowe dane i informacje o gminie.

Gmina Rząśnik, powiat Wyszków, położona jest w północnej części województwa mazowieckiego. Obszar gminy obejmuje 28 sołectw. Gmina graniczy od wschodu z gminami Długosiodło i Brańszczyk. Od zachodu graniczy ona z Powiatem Pułuskim, z gminami Zatory oraz Obryte.

Liczba mieszkańców	6,927 M;
Powierzchnia ogólna	- 16,742 ha,
	w tym:
użytki rolne	- 9.585 ha (57,3 % powierzchni ogólnej gminy),
	• grunty orne - 5.852 ha
	» łąki i pastwiska - 3,733 ha,

lasy	- 6.170 ha (36,9 % powierzchni ogólnej gminy);
inne tereny	987 ha (5,8 % powierzchni ogólnej gminy).

B. Podstawa opracowania.

Podstawą prawną podjęcia prac nad opracowaniem studium zagospodarowania przestrzennego gminy jest art. 6 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym. Poza tym podstawy formalne opracowania studium stanowią:

- uwarunkowania wynikające ze „STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OSTROŁĘCKIEGO”;
- uwarunkowania wynikające ze „STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO” Sejmiku Samorządowego Województwa Mazowieckiego, 2001 rok,
- Inwentaryzacja stanu istniejącego;
- Materiały archiwalne i statystyczne Urzędu Gminy Rząśnik;
- Materiały nadesłane do gminy przez instytucje i organizacje w odpowiedzi na zawiadomienie Zarządu Gminy Rząśnik o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- Miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Krzynowłoga Mała, uchwalony Uchwałą Nr XVIII//68/92 Rady Gminy w Rząśniku z dnia 29 października 1992 roku wraz ze zmianami do planu.

Podstawę prawną, poza wymienioną wyżej ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym, stanowią również przepisy szczególne:

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo Budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 , z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (tekst jednolity: Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1150, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838, z późniejszymi zmianami);

- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz, 348, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późniejszymi zmianami).

C. Cele opracowania studium.

Podstawowym celem studium jest zdefiniowanie przez samorząd lokalny polityki przestrzennej gminy. Tak więc rola studium ma charakter szczególny w systemie planowania przestrzennego, w którym uwidaczniają się różnice interesów i konflikty między:

- potrzebami rozwoju gospodarczego i preferencjami lokalnymi a koniecznością zachowania walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- celami rozwoju lokalnego a celami ogólnokrajowymi czy wojewódzkimi; uwidacznia się tutaj konieczność negocjacji w odniesieniu do realizacji polityki przestrzennej województwa i powiatu, a lokalną polityką przestrzenną.

II. DIAGNOZA SYTUACJI GMINY.

Jedną z najistotniejszych faz prac nad studium jest rozpoznanie uwarunkowań rozwoju gminy, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Analiza uwarunkowań pozwala na sformułowanie możliwości i potrzeb rozwojowych gminy, wynikających zarówno ze specyfiki regionu, aspiracji jego społeczeństwa jak i kierunków rozwojowych wynikających z polityki gospodarczej i przestrzennej powiatu oraz województwa.

A. Uwarunkowania wewnętrzne.

1. Ogólna charakterystyka gminy.

Gmina Rząśnik składa się z dwóch części, różniących się zasadniczo częścią, rozdzielonych pasem wzniesień. Część południowa to płaski teren, rozcięty rzeką Prut, w ok. 70 % pokryty lasami. Część północna to teren doliny Narwi.

2. Rolnictwo.

Jak większość gmin w okolicy - gmina Rząśnik jest gminą rolniczą. Około 70 % jej mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Przeważają gospodarstwa małe. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi niewiele ponad 5 ha.

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie, według projektu „STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OSTROŁĘCKIEGO”, mieści się w granicach od 50 - 60 punktów, czyli jest powyżej średniego. Najkorzystniejsze warunki glebowe występują we wsiach Rząśnik, Gołystok, Wola Polewna i Nowe Wielątki, średnie - we wsiach Wielątki Folwark, Wólka Folwark, Komorowo, Ochudno, Dąbrowa, Porządzie, Józefowo, Osiny i Lubiel Stary. Pozostałe wsie, położone w północnej części gminy oraz Wólka Przekory posiadają najgorsze jakościowo gleby.

Jakościowo najlepsze trwałe użytki zielone występują w Rzaśniku (zmeliorowane bagno Pulwy), Komorowie, Wielątkach Folwark i Nowych Wielątkach. Średnie jakościowo użytki zielone występują we wsiach Wola Polewna, Gołystok, Wincentowo, Stary Lubiel.

Wiodącą rolę w produkcji zwierzęcej ma hodowla bydła i owiec z uwagi na duży udział trwałych użytków zielonych, których udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych wynosi około 39 %. Najwięcej, bo ponad 50 % łąk i pastwisk, występuje we wsiach Gołystok, Wincentowo, Janowo, Nawa Wieś, Nury, Grodziczno i Grądy Polewne. Jest to rejon środkowy gminy, wokół bagna Pulwy.

3. Leśnictwo.

Lasy zajmują 6.170 ha, co stanowi 36,9 % powierzchni gminy. Większość lasów znajduje się w południowej części gminy, w obrębie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.

Ponadto lasy pełnią bardzo ważną rolę glebochronną oraz wpływają stabilizująco na stosunki wodne terenu.

B. Uwarunkowania zewnętrzne.

1. Położenie i pozycja gminy w województwie Mazowieckim.

Gmina Rzaśnik położona jest w powiecie Wyszowskim, w centralnej części Województwa Mazowieckiego. Gmina graniczy od wschodu z gminami Długosiodło i Brańszczyk. Od zachodu graniczy ona z Powiatem Pułuskim, z gminami Zatory oraz Obryte. W południowej części gmina przylega do drogi wojewódzkiej nr 618 relacji Pułusk - Wyszków.

2. Uwarunkowania fizjograficzne.

Gmina położona jest na obszarze charakteryzującym się następującymi warunkami fizjograficznymi:

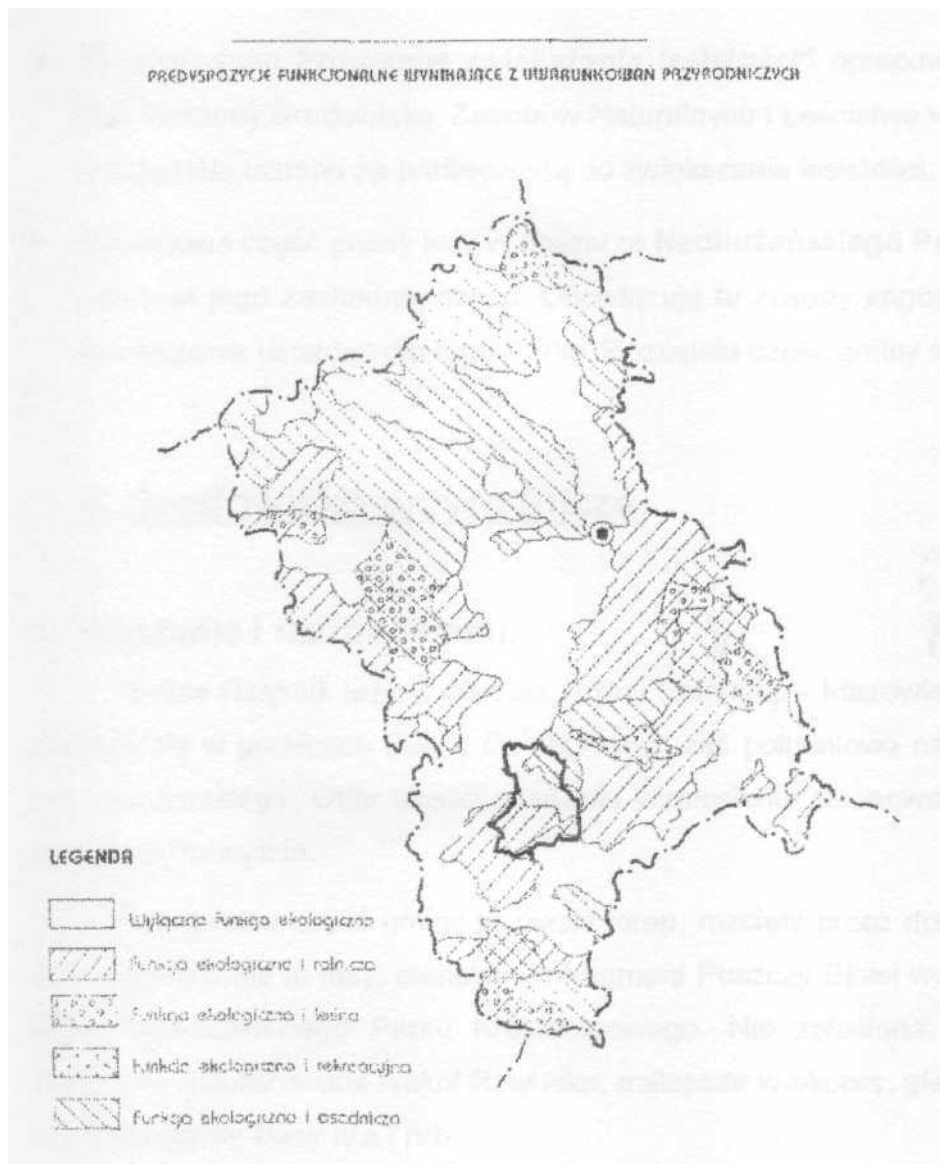
- 1) Wydajność wód podziemnych
  - w części północnej - 50 - 100 m³/d/km²,
  - w części południowej - 100 - 200 m³/d/km²;
- 2) Ilość użytków rolnych - ok. 1,4 ha/1M;
- 3) Udział użytków zielonych - ok, 38 %;
- 4) Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego - 7,0 ha;
- 5) Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (do 100 pkt.) - 60 pkt.;
- 6) Środkowa część gminy narażona jest na zanieczyszczenie wód podziemnych.

3. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu regionalnym.

Według opracowań ponadlokalnych („Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Ostrołęckiego”) gmina Rząśnik znajduje się w trzech strefach funkcjonalnych, wynikających z uwarunkowań przyrodniczych:

- 1) Wyłączna funkcja ekologiczna;
- 2) Funkcja ekologiczna i osadnicza;
- 3) Funkcja ekologiczna i rolnicza.

Temat ten obrazuje poniższa mapa:

4. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu krajowym.

- W „Strategii rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski” teren gminy wskazany jest do turystyki (zwłaszcza ekoturystyki) ze względu na warunki klimatyczno - krajobrazowe. Wskazuje się na rozwój rolnictwa ekologicznego oraz przemysłu o ograniczonym oddziaływaniu na środowisko.

- W „Krajowym Programie zwiększania lesistości” opracowanym przez Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w 1995 r. - gmina Rząśnik została uznana za preferowaną do zwiększania lesistości.
- Południowa część gminy leży w obszarze **Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego** i stanowi jego zachodnią część. Obowiązują tu zasady zagospodarowania terenu i ograniczenia ustalone dla tego Parku. Pozostała część gminy stanowi otulinę parku.

C. Środowisko przyrodnicze.

1. Położenie i rzeźba terenu.

Gmina Rząśnik leży w obrębie Niziny Północno - Mazowieckiej. Północna część znajduje się w granicach Doliny Dolnej Narwi, zaś południowa na obszarze Międzyrzecza Łomżyńskiego. Obie części rozdziela wzniesienie terenowe, rozciągające się na północ od Porządzia.

Południowa część gminy to płaski teren, rozcięty przez dolinę rzeki Prut. Prawie 70 % powierzchni to lasy, stanowiące fragment Puszczy Białej wchodzi one również w skład Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Nie zalesiona, użytkowana rolniczo część - to zlokalizowane wokół Rząśnika, najlepsze w okolicy, gleby klasy III i dalej nieco gorsze gleby klasy IVa i IVb.

Północna część gminy, położona w obrębie doliny Narwi spełnia ważną funkcję w zachowaniu równowagi stosunków wodnych i klimatycznych. Składa się ona z dwóch części: wzdłuż Narwi rozciąga się taras nadzalewowy z licznymi starorzeczami oraz wydiami wysokości do 5 m. Dalej na południe rozciąga się obszar łąk i pastwisk oraz bagien o nazwie Bagno Pulwy. Bagno zbudowane jest z torfów turzycowych i mszysto - turzycowych, głębokich i średnich. Znajduje się tu również jezioro Wincentowo o powierzchni ok. 11 ha.

2. Surowce naturalne.

Na terenie gminy nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Wstępujące w strefie nadnarwiańskiej złoża piasków i glin nie mają znaczenia gospodarczego.

3. Warunki wodne.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Rząśnik należy do zlewni rzeki Narwy. Północna część gminy odwadniana jest bezpośrednio do Narwi. Jedyną rzeką Prut poprzez system rowów odprowadza wody do Narwi. Znajdujące się w centralnej części gminy torfowiska stanowią naturalny zbiornik retencyjny o dużej pojemności.

Zasoby wód podziemnych są małe i wynoszą od 10 - 30 m³/h. Wody podziemne ujmowane są z czwartorzędu z trzeciego i drugiego a na części południowej - z pierwszego poziomu wodonośnego. Parametry filtracyjne gruntu są zróżnicowane. Część zachodnia charakteryzuje się naj słabszymi, wschodnia dobrymi a południowa średnimi parametrami filtracji.

Pierwszy poziom wodonośny podatny jest na zanieczyszczenie powierzchniowe.

4. Zagadnienia ekologiczne.

Na terenie gminy nie występują obiekty, stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, zarówno pod względem zanieczyszczenia ziemi, wód i powietrza jak i emisji hałasu i drgań.

Najbardziej istotnym czynnikiem zagrożenia środowiska przyrodniczego jest brak rozwiązania gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy, szczególnie na terenach zabudowy lotniskowej.

Na terenie gminy nie ma wysypiska śmieci. Śmieci z terenu gminy wywożone są na wysypisko śmieci w Wyszkwowie.

Na obszarze gminy nie występują rezerваты przyrody. Południowa część gminy stanowi fragment Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.

D. Środowisko kulturowe.

Na terenie gminy występuje szereg drewnianych obiektów architektury regionalnej z końca XIX w. i początku XX w. występują one w miejscowościach: Dąbrowa, Janowo, Komorowo, Nowe Wielątki, Ochudno, Ostrówek, Porządzie, Rąśnik, Stary Lubiel, Wielątki Folwark, Wincentowo, Wólka Przekory, Nowa Wieś, Nury i Osiny. Poza tym znajdują się tu zabytkowe cmentarze: dwa rzymsko - katolickie w Nowym Lubielu i Porządziu, oraz dwa ewangelickie w Wincentowie i Nurach.

1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

1. Kościół parafialny z wyposażeniem w Porządziu - nr decyzji 197 z 1984-06-15;
2. Zespół kościoła parafialnego w Nowym Lubielu - nr decyzji 323 z 1992-11-05;
3. Wiatrak w Osinach; - nr decyzji 640/62/467 z 1962-04-05;
4. Ślady osady z okresu wpływów rzymskich
w Starym Lubielu - nr decyzji 961/79 z 1973-01-01;
5. Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich
w Starym Lubielu - nr decyzji 962/80 z 1973-01-02.

2. Obiekty zabytkowe objęte opieką konserwatorską.

Dąbrowa

- 1) Dom nr 19, drewn., lata 20. XX w.

Janowo

- 2) Dom nr 12, drewn., koniec XIX w.

Komorowo

- 3) Dom nr 17, drewn., ok. 1901 r.
- 4) Dom nr 63, drewn., lata 20. XX w.
- 5) Dom nr 65, drewn., lata 20. XX w.

Nowe Wielątki

- 6) Zagroda nr 71:
  - a) dom, drewn., pocz. XX w.
  - b) szopa, drewn., lata 20. XX w.
- 7) Dom nr 44, drewn., 1927 r.
- 8) Dom nr 46, drewn., koniec XIX w.
- 9) Dom nr 49, drewn., ok. 1914 r,
- 10) Dom nr 73, drwn., 1924-1926 r.
- 11) Dom nr 75, drewn., lata 30. XX w.
- 12) Młyn wodny, drewn., lata 30. XX w.

Nowy Lubiel

- 13) Zespół kościoła parafialnego p. w. Św. Anny:
  - a) Kościół drewniany, 1890 r.,
  - b) Plebania I, drewniana, 1926 r.,
  - c) Plebania II, drewniana, 1910 r.

Nury

- 14) Dom nr 6, drewn., 1930-1939 r.

Ochudno

- 15) Dom nr 42, drewn., lata 20. XX w.
- 16) Dom nr 81, drewn., ok. 1914 r.
- 17) Dom nr 82, drewn., 1919 r.

Osiny

- 18) Spichlerz w zagrodzie nr 85, drewn., 1934 r.
- 19) Wiatrak holenderski, drwn., 2 poł. XIX w.

Ostrówek

- 20) Dom nr 4, drewn., 1919 r.

21) Dom nr 6, drewn., 1939 r.

Porządzie

22) Zespół kościoła parafialnego p. w. Św. Teresy Od Dzieciątka Jezus:

a) Kościół drewniany, 1715 r. przeniesiony z Dzierżenina, przebudowany i rozbudowany w l. 1928-1930, arch. Stefan Szyller,

b) Kaplica drewniana, 1926 r.

23) Zagroda nr 25:

a) dom, drewn., 1925 r.

b) obora, drewn., 4 ćw. XX w.

24) Dom nr 25, drewn., ok. 1914 r.

25) Dom nr 50, drewn., 4 ćw. XX w.

26) Dom nr 54, drewn., ok. 1903 r.

27) Dom nr 56, drewn., ok. 1914 r.

28) Dom nr 57, drewn., ok. 1931 r.

29) Dom nr 58, drewn., ok. 1935 r.

30) Dom nr 59, drewn., ok. 1920 r.

31) Dom nr 60, drewn., ok. 1920 r.

32) Dom nr 62, drewn., lata 20. XX w.

33) Dom nr 64, drewn., lata 30. XX w.

34) Dom nr 76, drewn., 1915-1918 r.

35) Dom nr 82, drewn., ok. 1918 r.

36) Dom nr 83, drewn., ok. 1920 r.

37) Dom nr 88, drewn., ok. 1917 r.

38) Dom nr 97, drewn., ok. 1916 r.

39) Dom nr 99, drewn., 4 ćw. XX w.

40) Dom nr 101, drewn., ok. 1920 r.

41) Dom nr 102, drewn., lata 20. XX w.

42) Dom nr 103, drewn., ok. 1922 r.

43) Dom nr 104, drewn., ok. 1922 r.

44) Dom nr 108, drewn., ok. 1918r.

- 45) Dom nr 110, drewn., ok. 1922 r.
- 46) Kuźnia, drewn., ok. 1938 r.

Rzaśnik

- 47) Dom nr 1, murów., pocz.XX w.
- 48) Dom nr 56, drewn., 1914-1939 r.
- 49) Dom nr 58, drewn., 1914-1939 r.
- 50) Dom nr 60, drewn., 1914-1939 r.
- 51) Dom nr 64, drewn., 1918 r.
- 52) Dom nr 65, drewn., 1921 r.
- 53) Dom nr 70, drewn., 1914-1922 r.
- 54) Dom nr 71, drewn., 1910-1920 r.
- 55) Dom nr 74, drewn., 1914-1915 r.
- 56) Dom nr 75, drewn., 1934 r.
- 57) Dom nr 76, drewn., 1934 r.
- 58) Dom nr 82, drewn., 1914-1939 r.
- 59) Dom nr 86, drewn., 1914-1939 r.
- 60) Dom nr 89, drewn., 1920 r.
- 61) Dom nr 108, drewn., 1920 r.
- 62) Dom nr 112, drewn., 1920 r.
- 63) Dom nr 119, drewn., 1915 r.
- 64) Dom nr 124, drewn., 1920-1923 r.
- 65) Dom nr 127, drewn., 1918 r.
- 66) Dom nr 131, drewn., 1926 r.
- 67) Dom nr 132, drewn., 1920 r.
- 68) Dom nr 134, drewn., 1914-1925 r.
- 69) Dom nr 154, drewn., 1924 r.
- 70) Dom nr 172, drewn., 1918 r.
- 71) Dom nr 175, drewn., 1925 r.
- 72) Dom nr 176, drewn., 1936 r.
- 73) Dom nr 179, drewn., 1926 r.

Stary Lubiel

- 74) Dom nr 8, drewn., 1905 r.
- 75) Dom nr 12, drewn., 1910 r.

Wielątki Folwark

- 76) Dom nr 9, drewn., lata 20. XX w.

Wincentowo

- 77) Dom nr 9, drewn., 1910-1920 r.
- 78) Dom nr 19, drewn., 1933 r.

Wincentowo

- 79) Szkoła, drewn, 1938-1939 r.
- 80) Zagroda nr 2:
  - a) Dom, drewn., ok. 1905 r.
  - b) Obora I, drewn., 1939 r.
  - c) Obora II, drewn. 1936 r.
- 81) Dom nr 11, drewn., ok. 1918 r.

3. Stanowiska archeologiczne

Większość stanowisk archeologicznych zgrupowana jest w dwóch rejonach: wzdłuż Narwi, w jej starorzeczach, oraz w okolicach wsi Wincentowo, Gołystok, Wola Polewna i Józefowo.

Wykaz stanowisk archeologicznych					
Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP/Nr stanowiska na obszarze	Wiek*	Kultura*	Funkcja stanowiska
1	BIELINO	45-69/11	Ś	-	osada
			XV-XVII	-	osada
		46-69/48	EB-WEŻ	KŁ	osada

			XIII	WŚ	śląd osadnic- twa
			XVI	ON	śląd osadnic- twa
		46-69/49	XI-XII	WŚ	śląd osadnic- twa
2	DAJBROWA	47-70/2	XV-XVI	PŚ-ON	śląd osadnic- twa
3	GOŁYSTOK	46-69/26	EB	-	śląd osadnic- twa
		46-69/27	WEŻ	x	osada
	GRĄDY POLEWNE	46-70/2	MEK-N	-	-
5	GRODZICZNO	45-70/45	XIV-XV	PŚ	osada
		46-70/6	S	op	-
			XVI-XVIII	ON	-
6	JANOWO	46-70/14	XVI-XVIII	ON	-
7	JÓZEFOWO	46-70/12	EK/EB	-	-
9	LUBIEL NOWY	45-70/33	WŚ	-	śląd osadnic- twa
			PŚ/ ON	-	osada
		45-70/34	WŚ	-	osada
		45-70/35	PS/ ON	-	osada
10	LUBIEL STARY	45-70/6	OWRz		-
			POL	KP	osada
		45-70/7	OWRz	-	-
			POL	KP	cmentarzysko
		45-70/44	ON	-	osada
11	NOWA WIEŚ	46-70/15	EK/EB		-
			WEŻ		
		46-70/18	EK/EB	-	-
			XVI-XVIII	ON	-
		46-70/19	XVI-XVIII	ON	-
46-70/20	MEK-N	-	-		
13	NURY	46-70/17	WEŻ	-	-
			XVI-XVIII	ON	-
14	OCHUDNO	47-70/1	XIV	PŚ	"mogila"

		47-70/6	XVI-XVIII	ON	Osada jednodw.
		48-70/9	X-XII	WŚ	-
		48-70/10	XVI-XVIII	ON	-
		48-70/11	EK/EB	-	-
			XVI-XVIII	ON	-
		48-70/14	2pX!V-XVII	PŚ/ ON	-
17	PLEWICA	45-69/12	OwRz	KP	śląd osadnic- twa
			WŚ		śląd osadnic- twa
		45-69/22	XVI-XVIII	-	osada
18	PORZĄDZIE	47-703	XII-XIII	WŚ	osada ?
			XVI-XVIII	ON	wieś
		47-70/4	s	op	śląd osadnic- twa
			XVI-XVIII	ON	śląd osadnic- twa
		47-70/5	EB-WEŻ ?	KŁ ?	śląd osadnic- twa
19	ROGÓŻNO	45-69/13	WŚ	-	osada
		45-69/14	M	KJ	obozowisko
			PŚ/ ON	-	osada
		45-69/15	EB	KŁ	osada
			S	-	osada
			XV-XVII	-	osada
20	RZAŚNIK	46-69/21	XV-XVI	PŚ-ON	osada
		46-69/22	ORz		śląd osadnic- twa
			XVII	ON	śląd osadnic- twa
		46-69/23	EK-EŻ	-	śląd osadnic- twa
			XV-XVI	PŚ-ON	śląd osadnic- twa
		46-69/24	XII!	WŚ	śląd osadnic- twa
			XVI-XVII	ON	śląd osadnic- twa
46-69/25	XVI-XVII	ON	osada ?		

		46-70/1	IX-XII ?	WŚ	-
		46-70/3	EK	-	-
			X-XII	WS	-
			XVI-XVIII	ON	-
		46-70/4	X-XII	WŚ	-
			2pXIV-XVII	PŚ/ ON	-
23	WINCENTOWO	46-70/5	x	x	-
		46-70/9	EK	.....EK.....	-
		46-70/10	X-XII	WŚ	-
		46-70/11	EB/WEZ	-	-
		46-70/13	EK/EB	-	-
24	WOLA POLEWNA	46-69/43	EB-WEŻ	KT?KŁ?	śląd osadnic- twa
			PŚ-ON	-	osada
		46-69/44	XV-XVI	PŚ-ON	osada
		46-69/45	S	x	śląd osadnic- twa
			XVI-XVII	ON	osada
		46-69/46	XI-XII	WŚ	śląd osadnic- twa
		46-69/47	XVI-XVIII	ON	śląd osadnic- twa
28	WÓLKA WOJCIE- CHÓWEK	45-70/36	EK	?	obozowisko
		45-70/37	M	KJ	obozowisko
			WEB	KT	osada
		45-70/38	S	-	śląd osadnic- twa
		45-70/39	M	KJ	obozowisko
			S	x	cmentarzysko
		45-70/40	EB (OH)	KŁ	śląd osadnic- twa
		45-70/41	EK, EŻ	-	znalezisko lužne
			XIV-XV	PŚ	osada
			ON	-	osada
		45-70/42	PŚ/ ON	-	osada
45-70/43	XIX	ON	osada		

* WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELI:

EB	- epoka brązu
EK	- epoka kamienia
EŻ	- epoka <i>żelaza</i>
KGK	- kultura grobów kloszowych
KJ	- kultura janisławicka
KŁ	- kultura łużycka
KP	- kultura przeworska
KT	- kultura trzciniecka
M	- mezolit
MEK	- młodsza epoka kamienia
N	- neolit
OH	- okres halsztacki
ON	- okres nowożytny
OWRz	- okres wpływów rzymskich
ORz	- okres rzymski
POL	- późny okres lateński
PŚ	- późne średniowiecze
S	- starożytność
Ś	- średniowiecze
WEB	- wczesna epoka brązu
WEŻ	- wczesna epoka żelaza
WŚ	- wczesne średniowiecze
op	- ogólne pradzieje
x	- nieokreślone

4. Zagrożenia środowiska kulturowego.

Najbardziej zagrożonymi elementami środowiska kulturowego są stanowiska archeologiczne, których nagromadzenie na terenie gminy jest bardzo duże. Zagrożenie stanowi wszelka działalność człowieka naruszająca powierzchnię ziemi: zarówno inwestycje budowlane jak i liniowe (np. telefony), nie mówiąc o eksploatacji kruszyw, zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych stanowi również intensywna uprawa ziemi oraz zalesianie gruntów.

Nagromadzenie opisanych zagrożeń występuje w rejonach występowania stanowisk archeologicznych o szczególnej wartości historycznej: w strefie nad narwiańskiej oraz na wzniesieniach ciągnących się pasem od Porządzia poprzez Rząśnik i Gołystok do granicy z gminą Obryte.

UI. BARIERY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWE GMINY.

A. Demografia i ludność.

Gminę Rząśnik zamieszkuje 6927 osób. Składa się ona z 28 sołectw o bardzo zróżnicowanej liczbie mieszkańców. Najmniejsze sołectwo liczy 28 mieszkańców, % sołectw liczy poniżej 200 mieszkańców, powyżej 500 mieszkańców liczy pięć sołectw, z czego Podządzie liczy prawie 700 mieszkańców a Rząśnik prawie 1650. W położonych po sąsiedzku czterech największych wsiach: Rząśniku, Porządziu i Dąbrowie i Komorowie zamieszkuje 50 % mieszkańców gminy zaś w całej południowej części zamieszkuje % mieszkańców gminy. Poniżej w tabeli uporządkowano sołectwa według ich wielkości.

LP.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	OSINY	28
2.	GRĄDY POLEWNE	43
3.	NURY	69
4.	OSTRÓWEK	74
5.	GRODZICZNO	89
6.	JANOWO	95
7.	WOŁKA WOJCIECHÓWEK	96
8.	WINCENTOWO	102
9.	GOŁYSTOK	109
10.	WOLA POLEWNA	109
11.	JÓZEFOWO	115
12.	STARY LUBIEL	122
13.	WOŁKA FOLWARK	131
14.	ROGÓŻNO	142
15.	NOWA WIEŚ	144
16.	PLEWICA	150
17.	WÓLKA PRZEKORY	155
18.	WIELĄTKI	173

19.	WÓLKA LUBELSKA	174
20.	WIELĄTKI FOLWARK	205
21.	NOWY LUBIEL	223
22.	BIELINO	227
23.	NOWE WIELĄTKI	246
24.	OCHUDNO	474
25.	DĄBROWA	546
26.	KOMOROWO	550
27.	PORZĄDZIE	693
28.	RZAŚNIK	1643

Gmina Rzaśnik jest gminą o charakterze typowo wiejskim. Na terenie gminy znajduje się - poza drobnymi, często jednoosobowymi podmiotami gospodarczymi, zatrudniającymi w sumie ok. 300 osób - jeden średniej wielkości podmiot gospodarczy, zatrudniający ok. 50 osób. Na kształtowanie się rynku pracy na terenie gminy znaczący wpływ ma bliskie sąsiedztwo miasta Wyszkowa, będącego dużym rynkiem pracy. Część mieszkańców gminy, nie znajdujących zatrudnienia ani na terenie gminy ani w Wyszkwie dojeżdża do pracy w Warszawie.

W maju 2002 roku gminę zamieszkiwało 6.927 osób, z tego 3.476 to mężczyźni, 3.451 - kobiety. Wskaźnik gęstości zaludnienia dla gminy Rzaśnik wynosi 41 M/km². W gminie notuje się niewielki ale systematyczny przyrost ilości mieszkańców, co jest rzadkim zjawiskiem w gminach wiejskich. Przyrost ten nie rozkłada równomiernie w całej gminie. W znajdującej się poniżej tabeli wsie notujące przyrost mieszkańców zaznaczone zostały czcionką pogrubioną. Wsie te grupują się w dwóch rejonach:

- wieś gminna Rzaśnik wraz z Dąbrową i Porządziem;
- wsie Bielino, Wólka Lubielska, Nowy Lubiel, Ostrówek oraz Rogóźno.

Lp.	Wsie	Rok			
		1992	1996	2000	2002-05-10
1.	BIELINO	223	228	235	227
2.	DĄBROWA	550	530	534	546
3.	GOŁYSTOK	114	115	109	109

4.	GRĄDY POLEWNE	48	42	42	43
5.	GRODZICZNO	97	84	88	89
6.	JANOWO	113	108	99	95
7.	JÓZEFOWO	115	115	115	115
8.	KOMOROWO	567	574	561	550
9.	NOWA WIEŚ	107	136	146	144
10.	NOWE WIELĄTKI	254	255	250	246
11.	NOWY LUBIEL	222	225	232	223
12.	NURY	66	73	70	69
13.	OCHUDNO	511	489	475	474
14.	OSINY	39	38	33	28
15.	OSTRÓWEK	75	78	76	74
16.	PLEWICA	160	164	151	150
17.	PORZĄDZIE	657	669	691	693
18.	ROGÓŻNO	137	139	149	142
19.	RZAŚNIK	1486	1562	1622	1643
20.	STARY LUBIEL	128	130	123	122
21.	WIELĄTKI	186	185	179	173
22.	WIELĄTKI FOLWARK	212	212	209	205
23.	WINCENTOWO	112	119	104	102
24.	WOLA POLEWNA	121	126	111	109
25.	WOŁKA FOLWARK	132	129	128	131
26.	WOŁKA LUBELSKA	169	173	180	174
27.	WOŁKA PRZEKORY	166	167	160	155
28.	WOŁKA WOJCIECHÓWEK	113	103	103	96
	Razem gmina	6880	6968	6975	6927

Dominującym zajęciem wykonywanym przez mieszkańców gminy jest praca w rodzinnych indywidualnych gospodarstwach rolnych. Poza rolnictwem funkcjonują prywatne podmioty gospodarcze, świadczące usługi handlowe, rzemieślnicze i bytowe.

Główne usługi to: sklepy spożywczo przemysłowe, piekarnia, naprawa maszyn rolniczych, handel materiałami budowlanymi i do produkcji rolnej, transport i obróbka drewna.

Zagadnienia demograficzne pokazano na **mapie Nr „3”**.

B. Infrastruktura społeczna.

Infrastruktura społeczna w gminie jest słabo rozwinięta. Wynika to w dużej mierze z względnie łatwego dostępu do infrastruktury społecznej znajdującego się w bliskiej odległości Wyszkowa.

Bazę oświaty w gminie stanowi 5 szkół podstawowych, rozmieszczonych równomiernie na obszarze gminy, znajdujących się we wsiach:

- Rząśnik,
- Bielino,
- Stary Lubiel,
- Porządzie,
- Komorowo.

Ponadto we wsi gminnej znajduje się gimnazjum. Baza ta pod względem wielkości oraz rozmieszczenia zaspokaja potrzeby mieszkańców. Nie wystarczająca jest natomiast jakość techniczna bazy dydaktycznej oraz standard wyposażenia.

C. Infrastruktura techniczna.

1. Komunikacja.

Większość ruchu drogowego gminy koncentruje się w miejscowości gminnej. Również w Rząśniku zbiega się większość dróg o zasięgu ponadlokalnym - powiatowym. Układ komunikacyjny ma kształt promienisty z bocznymi odgałęzieniami. Tworzą go drogi powiatowe:

- Nr 28526   relacji Rząśnik - Długosiodło;

- Nr 28535 relacji Obryte - Rząśnik - Nowa Wieś;
- Nr 28536 relacji Leszczydół- Porządzie -Sieczychy;
- Nr 28537 relacji Rząśnik - Wincentowo - Nowy Lubiel;
- Nr 28542 relacji Rząśnik - Komorowe - Wola Mystkowska;
- Nr 28544 relacji Ochudno - Pustki - Olszanka;
- Nr 28545 relacji Porządzie - Wola Mystkowska;

Sieć dróg gminnych zapewnia połączenia między poszczególnymi wsiami oraz wsią gminną. Łączna długość dróg powiatowych wynosi ok. 68 km.

Układ komunikacji drogowej gminy uzupełnia droga wojewódzka nr 618 relacji Pułtusk - Wyszaków, biegnąca wzdłuż południowo -wschodniej granicy gminy.

Przez południowo - wschodnią część gminy przebiega na małym kawałku linia kolejowa relacji Warszawa - Tłuszcz - Ostrołęka. Przystanki kolejowe Leszczydół Nowiny oraz Dalekie - Tartak stwarzają możliwość obsługi części wsi Ochudno i Porządzie, znajdując się w odległości do 4 km dościa pieszego.

Zewnętrzny układ drogowy uzupełnia sieć lokalnych dróg gminnych o łącznej długości około 100 km. Ich rozmieszczenie oraz usytuowanie miejscowości gminnej stwarzają potencjalnie dogodne warunki dla funkcjonowania gospodarki w gminie i dostępności ośrodka gminnego. Podstawowym ograniczeniem funkcjonalnej sprawności układu komunikacyjnego jest nienajlepszy stan techniczny dróg. Znaczna część dróg gminnych nie posiada nawierzchni asfaltowej. Stan dróg poprawia się systematycznie dzięki prowadzonym systematycznie modernizacjom.

2. Gospodarka wodno - ściekowa.

W sieć wodociągową uzbrojone są wsie południowej części gminy, zamieszkałe przez około % mieszkańców gminy: Wielątki Nowe, Wielątki Folwark, Wólka Folwark, Wólka Przekory, Parcele, Komorowo, Dąbrowa, Rząśnik, *Porządzie* i Ochudno. Sieć wodociągowa zasilana jest z ujęć wody w Rząśniku (studnia o wydajności 57 m³/h) i Ochudnie (dwie studnie o łącznej wydajności 136 m³/h).

W trakcie realizacji jest stacja uzdatniania wody w Starym Lubielu (dwie studnie: 70 m³/h i 98 m³/h). Zaopatrywać ona będzie w wodę wsie północnej części gminy. Po wykonaniu tej inwestycji w wodę z wodociągów gminnych zaopatrywane będzie około 85 % mieszkańców gminy.

W kanalizację sanitarną uzbrojone są dwie wsie: Rząśnik oraz Porządzie. W Rząśniku znajduje się również oczyszczalnia ścieków, odbierająca ścieki z Rząśnika oraz za pomocą przewodu tłocznego z Porządzie. Służy ona również za punkt odbioru ścieków z szamb na terenie gminy. Docelowo przewiduje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej w zwodociągowanych wsiach południowej części gminy. Rozwiązania wymaga gospodarka ściekowa w północnej części gminy, charakteryzującej się dużym rozproszeniem zabudowy.

3. Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami na terenie gminy oparta jest na wysypisku odpadów komunalnych na terenie gminy Wyszaków. Nie przewiduje się budowy wysypiska śmieci na terenie gminy.

4. Ciepłownictwo, gazownictwo.

Na terenie gminy nie ma zbiorowych systemów ciepłowniczych. Budynki mieszkalne ogrzewane są z indywidualnych źródeł ciepła. W znacznym stopniu źródłem energii jest węgiel. Z powodu braku na terenie gminy sieci gazu przewodowego stanowi on najdostępniejsze źródło energii. Uzupełniającym źródłem energii jest gaz z butli.

5. Elektroenergetyka.

Istniejąca na terenie gminy sieć rozdzielcza funkcjonuje jako zasilana dwustronnie od linii magistralnych oraz zasilana jednostronnie, pracująca jako odczepy. Z linii tych zasilane są stacje transformatorowe słupowe. Podział sieci odbywa się na liniach napowietrznych, z racji na występujące napowietrzne stacje transformatorowe.

Układ funkcjonalny sieci jest prawidłowy. Na terenie gminy występują słupowe stacje transformatorowe. Jest to zgodne z zasadami zasilania terenów wiejskich. W gminie występuje duża ilość stacji transformatorowych z transformatorami małej mocy. Jest to związane z występowaniem na terenie gminy budownictwa rozproszonego. Istnieje ko-

nieczność rozbudowy sieci i stacji transformatorowych oraz modernizacji istniejących stacji we wsiach nadnarwiańskich, gdzie znajdują się duże kompleksy zabudowy lotniskowej a istniejąca sieć energetyczna nie była przewidywana pod takie zapotrzebowanie na energię elektryczną. Przy dokonywaniu tej rozbudowy należy przewidzieć rezerwę mocy dla przewidywanej nowej zabudowy lotniskowej. Ponadto należy poddać modernizacji znaczną część linii nn w miejscowościach gdzie występuje zwarta zabudowa: Rząśnik, Porządzie, Dąbrowa, Komorowo, wystąpi konieczność budowy i rozbudowy stacji transformatorowych dla nowych inwestycji.

D. Rolnictwo.

Najkorzystniejsze warunki dla rolnictwa występują we wsiach Rząśnik, Gołystok, Wola Polewna i Wielątki Nowo, średnie zaś we wsiach Wielątki Folwark, Wólka Folwark, Komorowo, Ochudno, Dąbrowa, Porządzie, Józefowo, Osiny i Lubiel Stary. Najgorsze jakościowo gleby występują w strefie nadnarwiańskiej oraz we wsi Wólka Przekory.

Trwałe użytki z na najlepszych jakościowo glebach występują w Rząśniku (Bagno Pulwy), Komorowie, Wielątkach Folwark i Wielątkach Nowych, zaś średnie jakościowo - we wsiach Wola Polewna, Gołystok, Wincentowo, Lubiel Stary, Wólka Przekory oraz w zachodniej części Rząśnika. Najgorsze jakościowo użytki zielone, podobnie jak i użytki rolne występują w północnej części gminy. we wsiach nadnarwiańskich.

Z uwagi na duży udział trwałych użytków zielonych się (prawie 40 % powierzchni użytków rolnych) gmina ma predyspozycje w produkcji zwierzęcej, w szczególności hodowli bydła i owiec.

IV. KIERUNKI ROZWOJU GMINY.

A. Bariery i preferencje rozwoju.

Podstawowymi elementami, kształtującymi stan obecny zagospodarowania przestrzennego gminy, jak i stanowiącymi wyznaczniki rozwoju przestrzennego są:

- Niski poziom infrastruktury technicznej, wynikający z bliskiego sąsiedztwa miasta Wyszkowa;
- Podział gminy na trzy różniące się pod względem geologicznym, przyrodniczym oraz funkcjonalnym części:
  - a) Północna, nadnarwiańska, zabudowana w dużej mierze zabudową letniskową,
  - b) Środkowa, obejmująca przede wszystkim teren bagna Puiwy oraz obszar małych, rozproszonych wsi,
  - c) Część południowa, w większości pokryta lasami Puszczy Białej, z enklawami niezalesionymi na których zlokalizowały się największe w gminie wsie - stanowiąca fragment Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego;
- Średnia wielkość gospodarstw rolnych oraz średnia jakość przestrzeni produkcyjnej;
- Brak tendencji wyludniania się wsi;
- Wyraźna tożsamość kulturowa - przynależność do Kurpi Białych.

Na obszarze gminy występują trzy obszary konfliktów między antropopresją a wartościami środowiska naturalnego (Nadbużański Park Krajobrazowy) oraz kulturowego (stanowiska archeologiczne o dużej wartości w strefie nadnarwiańskiej oraz na wzgórzach w centralnej części gminy. W celu ochrony wartości tych wartości zostały utworzone strefy ochronne:

B. Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Opisane wyżej uwarunkowania, istniejący stan zagospodarowania i rozwoju gospodarczego, ograniczenia przyrodnicze i fizjograficzne, uwarunkowania zewnętrzne oraz brak czynników sprzyjających przyspieszeniu rozwoju gospodarczego gminy sprawiają, że dla gminy przewiduje się **zrównoważony rozwój**, oparty o produkcję rolną z ukierunkowaniem na ekologiczną produkcję rolną, szczególnie zwierzęcą, opartą o trwałe użytki rolne, stanowiące prawie 40 % użytków rolnych.

1. Obszary wyznaczone do poprawnej ochrony.

- a) **STREFA „A-1”** obserwacji obejmująca pas wzniesień od Porządzia przez Rząśnik i Gołystok do granicy gminy. W strefie tej obowiązuje uzgadnianie wszelkiej działalności inwestycyjnej oraz innej, naruszającej powierzchnię ziemi - ze służbami ochrony zabytków;
- b) **STREFA „A-2”** obserwacji archeologicznej obejmującej tereny nadnarwiańskie. Obowiązują ustalenia jak dla strefy „A-1”.
- c) **STREFA EKOLOGICZNA - Nadbużański Park Krajobrazowy**

Strefa ta obejmuje teren kompleksów naturalnych lasów oraz tereny ekstenywnych łąk, torfowisk i agrocenoz o tradycyjnym systemie uprawy. W strefie tej obowiązuje:

- zakaz lokalizacji wszelkich inwestycji, naruszających równowagę przyrodniczą oraz naturalne walory terenu;
- zakaz osuszania terenu, regulacji naturalnych cieków oraz stosunków wodnych;
- prowadzenie naturalnej gospodarki leśnej.

Wyznaczone w ramach tego obszaru strefy przyspieszonego rozwoju podlegają szczególnym rygorom w zakresie ochrony środowiska.

2. Strefy aktywności inwestycyjnej.

Wyznaczają się dwie strefy aktywności inwestycyjnej. Są to tereny, na których obserwuje się największą aktywność inwestycyjną, przede wszystkim w zakresie budownictwa mieszkaniowego i siedliskowego.

STREFA > B-1 <

Obejmuje ona teren wsi Porządzie. Mieści się ona na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i obowiązują tu szczególne rygory w zakresie ochrony środowiska.

STREFA > B-2 <

Jest to obszar położony w środkowej części gminy między tarasem nad narwiańskim a Bagnem Pulwy i obejmuje teren wsi o największym wskaźniku przyrostu ludności.

3. Strefy przyspieszonego rozwoju.

Wyznacza się dwie strefy przyspieszonego rozwoju.

STREFA > C-K - OŚRODEK GMINNY

Jest to teren wsi gminnej wraz z bezpośrednio sąsiadującą wsią Dąbrowa, stanowiące razem największy potencjał gospodarczy oraz ludzki gminy. Zakłada się tu rozwój gospodarczy wynikający z roli ośrodka gminnego.

STREFA > C-2 <

Jest to teren, przylegający do drogi wojewódzkiej, przewidziany pod rozwój działalności gospodarczej związanej z bezpośrednim dostępem do zewnętrznego układu komunikacyjnego o znaczeniu wojewódzkim oraz związanych z obsługą ruchu tranzytowego. Stanowi on część wsi Wielątki Folwark.

4. Strefa ekologiczno - rekreacyjna.

Jest to teren nadnarwiańskiego tarasu zalewowego. Na obszarze tym nakładają się trzy elementy, kształtujące jego zagospodarowanie:

- a) Atrakcyjność rekreacyjna, a co za tym idzie istniejąca zabudowa letniskowa oraz potrzeba jej rozwoju;
- b) Mała odporność na degradację środowiska, w szczególności na zanieczyszczenie wód powierzchniowych
- c) Nagromadzenie stanowisk archeologicznych o dużej wartości historycznej.

Dla tego obszaru przewiduje się zrównoważony rozwój, uwzględniający potrzeby społeczne przy szczególnej dbałości o zachowanie wartości naturalnych i kulturowych.

C. Główne cele polityki przestrzennej gminy.

1. Tworzenie korzystnych warunków przestrzennych dla rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarczych poprzez:
  - a) wyznaczenie w planach miejscowych terenów pod takie inwestycje;
  - b) poprawę i rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
2. Poprawa standardów jakości życia i pracy mieszkańców gminy poprzez:
  - a) poprawę dostępu do urządzeń infrastruktury technicznej;
  - b) poprawę jakości infrastruktury społecznej.
3. Rozwój usług związanych z obsługą ruchu tranzytowego na drodze wojewódzkiej.
4. Rozwój produkcji na bazie istniejących złóż kruszywa.
5. Powiększenie terenów leśnych przez zalesianie nieużytków oraz użytków rolnych klas V i VI.
6. Realizacja lokalnych inwestycji celów publicznych:
  - a) doprowadzenie sieci wodociągowej do wszystkich miejscowości gminy;
  - b) rozbudowę kanalizacji sanitarnej;
  - c) modernizacja dróg gminnych poprzez wykonywanie nawierzchni twardych;
  - d) poprawa jakości infrastruktury społecznej;

V. WNIOSKI DOTYCZĄCE OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH.

Istniejący miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego gminy stracił, Zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 roku o Zagospodarowaniu Przestrzennym swoją moc prawną z dniem 2003-01-01. Moc prawną zachowują zmiany do planu, obejmujące niewielkie obszary rozrzucone na całym terenie gminy.

Obszary objęte **strefami przyspieszonego rozwoju** oraz **strefami aktywności inwestycyjnej** wymagają opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w **pierwszej kolejności**. Opracowania planu w pierwszej kolejności wymaga również **strefa ekologiczno - rekreacyjna**.

W strefie ekologicznej przewiduje się konieczność opracowania planów zagospodarowania przestrzennego dla wsi położonych w nie zalesionych enklawach. Dla terenów leśnych nie występuje potrzeba opracowania planów miejscowych. Konieczność opracowania takich planów wystąpi jedynie w przypadku konieczności przeprowadzenia przez teren strefy inwestycji liniowych w granicach niezbędnych dla ich zlokalizowania.

Dla pozostałej części gminy, dla strefy zrównoważonego rozwoju, przewiduje się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania dla poszczególnych wsi, ich części lub zespołów w wielkości i kolejności wynikającej z przewidywanych potrzeb inwestycyjnych. Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie przewiduje się terenów wyłączonych z zabudowy siedliskowej